

Avedøres 2. skole

Lars Ellgaard · Sunday, August 21st, 1887

Af Bent Østergaard (fra bogen "Avedøre - en landsby vest for København")

Avedøres 2. skole 1887-1929

I 1887 stod Avedøres nye skole færdig, grundmuret og med gule teglsten. Den blev bygget lidt syd for landsbyen, måske for at markere tilhørsforholdet til de sydlige områder. Som den gamle indeholdt den både lærerbolig og en skolestue mod nord. Den benyttedes nu af Avedøre Idrætsforening.

I denne skole fik Rasmus Svinding sin gerning gennem 40 år. Han var den tolvte i rækken af lærere i Avedøre, og hans embedsperiode falder næsten sammen med den tid, den nye bygning fungerede som skole.

Rasmus Svinding og hustru

Ærøboen Rasmus Svinding, der var dimitteret fra Skårup, huskes af sine elever som en lærer, man havde respekt for. Hans optræden synes at have været venlig og bestemt. Eleverne blev kaldt til time med en fløjte, og han forfaldt ikke - som tilfældet dengang kunne være for enelærere på landet - til at forlænge frikvartererne.

Dagen begyndte med morgensang og man bad sammen Fadervor - som skik var dengang, og i øvrigt fortsatte helt op i de første år på den nuværende skole. Man sang meget, og læreren spillede på sin violin. Lærer Svinding var en glimrende fortæller af danmarkshistorie og bibelhistorie, og han gik op i det, han fortalte. Eleverne læste det derefter hjemme sammen med salmer og katekismus og blev overhørt i lektierne dagen efter. Børnene stod op, når de blev hørt.

Man var glad og tilfreds med skolen. "Vi fik lært at læse, skrive og regne," siger en af hans elever, som stadig bor i Avedøre.

Blandt beboerne fandtes altid en dame, der kunne undervise pigerne i håndarbejde, men alle øvrige fag blev varetaget af enelæreren. Det kunne overkommes, da der kun var to klasser med 20-30 børn i hver. Man gik tre år i den ene og fire i den anden, og blev konfirmeret i slutningen af »anden klasse«. De store gik i skole to dage ugentlig om sommeren og fire dage om vinteren.

Mens undervisningen foregik, vandrede læreren op og ned ad gulvet, rygende på en lang pibe. Undertiden kunne han buldre over børnene. Blev det for meget, lindede hans kone på døren og sagde: "Så, så, bitte Rasmus!" På samme måde kunne hun også

sætte en dæmper på hans iver under de gymnastiske aktiviteter i skolegården.

Gymnastik blev drevet på gruset i skolegården, hvor børnene - drenge og piger sammen - blev stillet op i række eller rundkreds. Ribber og bom blev båret ud om foråret og placeret på pladsen. Når vinteren nærmede sig, blev de atter opmagasinerede.

Hvert forår blev der afholdt eksamen, hvor sognefogeden i Avedøre og pastor Koch fra Glostrup overhørte børnene, gennemså deres regne- og skrivehæfter og gav dem karakterer.

Rasmus Svinding var den sidste lærer i Avedøre, som havde jordbrug ved skolen, hvortil hørte fire tønder land og et udhus med vognport, hestestald og høloft. En landmand passede jorden for ham, og de store drenge havde til opgave at fodre og vande hesten. Hver lørdag kørte lærer Svinding med hest og vogn til København for at indkøbe ugens fornødenheder "fouragere" kaldte han det, når han bred og mægtig tronede i sit køretøj.

Efter hans afgang blev jordstykket planeret og udlagt som sportsplads — "den gamle sportsplads".

Lærer Svinding var almindelig afholdt og respekteret. Da der ingen præst var i byen, så man op til læreren som den lærde mand, han var. I omtale kaldte børn og forældre ham altid Rasmus, men i tiltale var det "De" og hr. Svinding. Han var venlig og hyggelig i sin omgang med beboerne, men mængede sig ikke og deltog ikke meget i landsbyens familiefester.

Han fik flere tillidshverv, var formand for 100-mandsforeningen og blev en slags sekretær i grundejerforeningen, hvor han blandt andet havde til opgave at være auktionarius, når græsset fra vejgrøfterne blev udbudt til salg.

Desuden var han kirkesanger i Brøndbyøster. Når der var begravelse, fik børnene fri. I hans tid skete der en væsentlig kirkelig begivenhed, idet den gamle tilknytning til Glostrup kirke ophørte, da en kgl. resolution af 6. marts 1893 udtalte, "at Avedøre By med Tilligende i kirkelig Henseende henlægges fra Glostrup Sogn til Brøndbyøster Sogn fra den 12. Marts d.A, at regne." - Kommunalt fortsatte forbindelsen med Glostrup indtil april 1974, da Avedøre blev sammensluttet med Hvidovre.

Stille og jævnt formede udviklingen sig i Avedøre. Den nye skolelov - J. C. Christensens fra 1903, som organiserede forbindelsen mellem grundskolen og den »højere skole« (mellem- og realskolen) betød ingen ændringer for landsbyskolen i Avedøre.

Derimod begyndte landmændene der at interessere sig for gartneri. Nogle af områderne syd for kasernen blev udlagt til friluftsgartneri og mistbænke i århundredets første to tiår. I mellemkrigstiden ændredes dette til storgartnerier, hvoraf de fleste blev placeret langs Byvej.

Bebyggelsen var stadig meget spredt. De fleste elever kom fra landsbyen, andre kom fra "udstyknings" syd for Kettevej, hvor man var begyndt at afstikke små parceller til sommer- eller helårsbebyggelse. Resten kom "ude fra marken", de få spredtliggende

gårde ned mod Køgevejen, og den række huse, der var bygget langs denne trafikåre.

Køgevejen, der havde henligget som en grusvej, blev i begyndelsen af 20'erne fra Flaskekroen og ud til Volden omlagt til en moderne brolagt vej. Først i 1931 begyndte man at omforme den til en betonvej— Danmarks første.

Udviklingen gik sin gang, og i 1927 fejrede Rasmus Svinding sit 40-års jubilæum under stor opmærksomhed fra beboernes side. Rask og usvækket af årene blev han pensioneret og flyttede til Fyn.

En vikar, Henry Aabo fungerede en kort tid. Man planlagde nu at bygge en ny og mere tidssvarende skolebygning.

Læs mere her om [Avedøres 1. skole](#) , [Avedøres 3. skole](#) og [Avedøres 4. skole](#)

This entry was posted on Sunday, August 21st, 1887 at 9:15 am and is filed under
You can follow any responses to this entry through the [Comments \(RSS\)](#) feed. Both
comments and pings are currently closed.